

Inspectie van het Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Vereniging Samenwerkingsverband Utrecht/Stichtse Vecht VO

**Onderzoek bestuur en
samenwerkingsverband**

Vierjaarlijks onderzoek

Datum vaststelling: 4 juli 2023

Samenvatting

Tenminste eens in de vier jaar onderzoekt de Inspectie van het Onderwijs ieder bestuur van een samenwerkingsverband in Nederland. We hebben bij de Vereniging Samenwerkingsverband Utrecht/Stichtse Vecht onderzocht of het samenwerkingsverband de aan hem opdragen taken uitvoert. Daarnaast hebben we onderzocht of de sturing door het bestuur op de kwaliteit van het samenwerkingsverband op orde is, of er sprake is van deugdelijk financieel beheer en hoe dit bijdraagt aan de kernfuncties van het onderwijs (zie Onderzoekskader 2021, bijlage 1).

Wat gaat goed?

- Het bestuur kan rekenen op waardering bij de scholen, schoolbesturen, kernpartners, ouders en gemeente over het beleid en de actiebereidheid om knelpunten op te lossen.
- De kernpartneraanpak versterkt de samenwerking tussen onderwijs, zorg, jeugdhulp en gemeentes. Op basis van casuïstiek is snel duidelijke welke kernpartner aan zet is.
- De inzet van de begeleiders passend onderwijs (BPO-er) op de school sterkt de scholen in het realiseren van passend onderwijs.
- Het samenwerkingsverband werkt goed samen met andere samenwerkingsverbanden en gemeenten in de regio Midden Nederland. Deze samenwerking gaat bijvoorbeeld over plaatsingscapaciteit vso, over de overgang van primair naar voortgezet onderwijs en de samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp.
- Het bestuur neemt vlot besluiten over toelaatbaarheidsverklaringen voor het voortgezet speciaal onderwijs en het praktijkonderwijs. Leerlingen zijn en blijven in beeld.
- Het swv heeft zicht op thuiszitters, monitort dit en voert actief beleid in samenhang met de (vso-)scholen en de gemeente om daarop te anticiperen.
- Het samenwerkingsverband werkt ook intensief samen met omringende samenwerkingsverbanden en met de samenwerkingsverbanden van de vier grote steden.
- Er is een stelsel van kwaliteitszorg ingericht dat het bestuur in staat stelt de basiskwaliteit van de taakuitvoering te waarborgen. Het bestuur verrijkt dit stelsel door datagestuurd werken hieraan

Bestuur: Vereniging Samenwerkingsverband Utrecht/Stichtse Vecht
Bestuursnummer: 21436
Nummer samenwerkingsverband VO2601

Gemeenten binnen de regio: Utrecht en Stichtse Vecht

Aantal aangesloten schoolbesturen en scholen: tien besturen met in totaal 29 scholen, waarvan twee pro scholen en vier vso scholen

Totaal aantal leerlingen in de regio: ruim 21.800 leerlingen

Scholen waarbij we verificatie-activiteiten hebben uitgevoerd:

- St. Bonifatius College (02UE|00)
- VOLT! Toekomstmakers (24TR|05)
- Amadeus Lyceum (00RO|00)
- Trajectum College (24TJ|00)

Onderzocht opdc: (31AD) OPDC Utrecht

Onderzoekperiode: april-mei 2023

toe te voegen. Het monitoren en bijsturen is onderdeel van de werkprocessen.

- Het bestuur van het samenwerkingsverband en ook de schoolbesturen onderling voeren de kritische dialoog en spreken elkaar aan als overeengekomen afspraken niet opgevolgd worden.
- Het voeren van dialoog, voeren van periodieke gesprekken op school- en schoolbestuurlijk niveau en met kernpartners geeft input om beleid ook op samenwerkingsverband aan te scherpen en tot verbeteringen te komen.

Wat kan beter?

- Het bestuur kan inzichtelijk maken wat het dekkend netwerk is zodat informatie voor ouders en externen toegankelijk is (bijvoorbeeld het schoolondersteuningsprofiel (SOP) op de websites van de scholen, het overzicht van het volledige dekkende aanbod voor extra ondersteuningsbehoeften).
- Tot het samenwerkingsverband aan zet is, hebben we opgehaald dat leerlingen extra ondersteuning krijgen, veelal afhankelijk is of ouders zich actief inzetten hierop de school aan te spreken. Zodra het samenwerkingsverband is betrokken ontstaat perspectief en wordt passende ondersteuning gerealiseerd. Hier kan het samenwerkingsverband samen met de scholen aandacht voor hebben.
- Processen zo inrichten dat ook op niveau van docenten eigenaarschap ontstaat en expertise groeit in passend onderwijs.
- Gemeentes verschillen in niveau en visie wat betreft inclusie. Hier kan het samenwerkingsverband meer op anticiperen.
- Informeer en faciliteer ouders in de stappen die nodig zijn om extra ondersteuning te organiseren of toegelaten te worden op een vso.
- Het samenwerkingsverband kan nog meer trends analyseren en zo benutten om tot proactief beleid te komen.
- Zorg dat ook kwalitatieve data (uit processen op leerling en op schoolniveau) meegenomen worden in het datagestuurde werken.
- Opgehaalde informatie uit gesprekken, processen (herijking van een opdc, het evaluatieproces van het SOP) kan het samenwerkingsverband verwerken tot een geaggregeerd beeld om zo de evaluatieve dialoog te verrijken.

- Het bestuur kan verantwoording van scholen en schoolbesturen benutten om zo verantwoording af te leggen in het eigen jaarverslag, daarmee kan het intern toezicht zich nog beter zijn taken uitvoeren en daarover rapporteren.

Wat moet beter?

- Het bestuur moet ervoor zorgen dat leerlingen die langer dan drie maanden verblijven op het opdc, les krijgen van bevoegde docenten.
- Leerlingen mogen niet langer dan twee jaar gebruik maken van het opdc, het bestuur moet deze termijn handhaven en alleen bij uitzondering mag dit verlengd worden met zes maanden.
- Schoolbesturen bereiden in bestuurlijke overleggen beleid voor, waarop het bestuur het beleid vaststelt en tot uitvoering overgaat. Schoolbesturen vormen tegelijkertijd ook het intern toezicht, het bestuur moet ervoor zorgen dat deze rollen duidelijk van elkaar gescheiden worden uitgevoerd.
- Het bestuur moet zich blijvend inspannen om de ondersteuningsplanraad compleet te krijgen.
- In het ondersteuningsplan ontbreken verplichte onderdelen. Het bestuur moet dit document volledig maken.
- De keuzes voor de verdeling van de middelen zijn niet navolgbaar (deze ontbreken in ondersteuningsplan en in de meerjarenbegroting).

Vervolg

Het samenwerkingsverband voldoet op alle standaarden aan de basiskwaliteit en we hebben vertrouwen in het bestuur. Het bestuur informeert ons over de gegeven herstelopdrachten, waarover we voor enkele in het schooljaar 2023-2024 het gesprek aangaan. We houden vast aan de reguliere cyclus van het toezicht. Dit betekent dat we het samenwerkingsverband over vier jaar weer bezoeken, tenzij dat eerder nodig is.

Inhoudsopgave

1.	Opzet van het vierjaarlijks onderzoek	6
2.	Resultaten vierjaarlijks onderzoek	10
3.	Resultaten onderzoek OPDC Utrecht	23
4.	Resultaten verificatie-activiteiten	29
5.	Reactie van het bestuur	35

1. Opzet van het vierjaarlijks onderzoek

De Inspectie van het Onderwijs heeft in april en mei 2023 een vierjaarlijks onderzoek uitgevoerd bij de Vereniging Samenwerkingsverband Utrecht/Stichtse Vecht. In een vierjaarlijks onderzoek staan de volgende onderzoeksvragen centraal:

1. Realiseert het samenwerkingsverband de aan hem opgedragen taken?
2. Waarborgt het bestuur met zijn (be)sturing de kwaliteit van het samenwerkingsverband en is er sprake van deugdelijk financieel beheer én heeft het bestuur ambities gericht op de verdere ontwikkeling van het samenwerkingsverband?
3. Draagt het samenwerkingsverband zorg voor de kwaliteit van het onderwijs op het opdc?

Werkwijze

Het onderzoek richt zich op onderstaande standaarden op het niveau van het bestuur. Daarnaast spreken we vanuit het perspectief van de kernfuncties en het stelsel met het bestuur over zijn visie en ambities.

Standaard	Onderzocht
Realisatie passend onderwijs	
RPO1 Dekkend netwerk van voorzieningen	•
RPO2 Regionale samenwerking	•
RPO3 Advisering en beoordeling toelaatbaarheid	•
Besturing, kwaliteitszorg en ambitie	
BKA1 Visie, ambities en doelen	•
BKA2 Uitvoering en kwaliteitscultuur	•
BKA3 Evaluatie, verantwoording en dialoog	•

Het onderzoek op het opdc richt zich op de onderstaande standaarden.

Standaard	Onderzocht
OP Onderwijsproces	
OP1 Aanbod	
OP2 Zicht op ontwikkeling en begeleiding	•
OP3 Pedagogisch-didactisch handelen	•
OP4 Onderwijstijd	•
OP6 Afsluiting	
VS Veiligheid en schoolklimaat	
VS1 Veiligheid	•
VS2 Schoolklimaat	•
OR Onderwijsresultaten	
OR1 Resultaten*	
OR2 Sociale en maatschappelijke competenties	•
SKA Sturen, kwaliteitszorg en ambitie	
SKA1 Visie, ambities en doelen	•
SKA2 Uitvoering en kwaliteitscultuur	•
SKA3 Evaluatie, verantwoording en dialoog	•

**We geven bij het opdc geen oordeel op de standaard Resultaten, omdat de leerlingen ingeschreven staan op een reguliere school en hun resultaten meetellen op de school van inschrijving.*

Om antwoord te geven op de onderzoeksvragen voeren we onderzoeks- en verificatie-activiteiten uit. Daarbij betrekken we belanghebbenden bij het samenwerkingsverband.

Onderzoeksactiviteiten

Het vierjaarlijks onderzoek hebben we op maat ingericht en bestaat uit de volgende onderzoeksactiviteiten.

Documentenanalyse

De informatie die bij de inspectie aanwezig is over het bestuur en het bijbehorende samenwerkingsverband, hebben we geanalyseerd. Het gaat bijvoorbeeld om het ondersteuningsplan 2022-2026, het jaarverslag 2021, en signalen. Ook hebben we documenten zoals het rapport werkgroep dekkend aanbod, verslagen van verschillende overleggen, diverse rapportages en gepubliceerde documenten van de website van het samenwerkingsverband bestudeerd.

Bij ons bezoek aan het samenwerkingsverband hebben we ook enkele aanvragen voor toelaatbaarheid tot speciale voorzieningen bekeken en besproken. Tevens hebben we de thuiszittersregistratie van het samenwerkingsverband vergeleken met de thuiszittersrapportage aan de Inspectie van het Onderwijs.

Rondetafelgesprekken

We voerden op 14 april 2023 rondetafelgesprekken met betrokkenen over hun ervaringen met het samenwerkingsverband. We spraken met een groep ouders, een aantal leraren, schakelfunctionarissen (waaronder begeleiders passend onderwijs en kernteamleden) tussen scholen en het samenwerkingsverband, met ambtenaren van de beide gemeente Utrecht en Stichtse Vecht binnen de regio van het samenwerkingsverband, met enkele schoolleiders van scholen voor (speciaal) voorgezet onderwijs. Ook spraken we met verantwoordelijken voor de ondersteuningstoewijzing en toeleiding naar speciale scholen in combinatie met een dossieranalyse. Kort geformuleerd stonden tijdens de rondetafelgesprekken steeds de volgende drie vragen centraal:

1. Wat vindt u van passend onderwijs en wat merkt u daarvan in de dagelijkse praktijk?
2. Hoe werkt passend onderwijs binnen het samenwerkingsverband en welke concrete ervaringen hebt u ermee?
3. Helpt passend onderwijs de kinderen die hiermee te maken krijgen?

Verificatie-activiteiten

We hebben dit onderzoek mede ingericht met verificatieactiviteiten op een onderwijsopvangvoorziening. Op 17 april 2023 legden we op het St. Bonifatius College (HAVO/VWO) en VOLT! Toekomstmakers (VMBO) een bezoek af. Op 12 mei 2023 bezochten we het Amadeus Lyceum (HAVO/VWO) en het Trajectum college (VMBO). De verificatieactiviteiten zijn onderdeel van het onderzoek naar de kwaliteitszorg van het samenwerkingsverband. We gaan na of de onderwijsopvangvoorzieningen de afspraken met het bestuur naleven over de onderwijskwaliteit. We verwachten van het bestuur van het samenwerkingsverband dat het zicht heeft op deze uitvoering in de praktijk en dat het hierop stuurt. Daarnaast geeft het ons zicht op enkele aspecten van passend onderwijs op de bezochte onderwijsopvangvoorziening.

Tijdens de vier verificatiebezoeken spraken we eerst met de schoolleider, leden van het management van de school en de ondersteuningscoördinator van de school over de afspraken uit het ondersteuningsplan van het samenwerkingsverband. Dit betrof onder andere de basisondersteuning, het schoolondersteuningsprofiel (sop), het ontwikkelingsperspectief (opp), de inzet begeleiders passend onderwijs. Hierin verifieerden we hoe de school omgaat met de afspraken over passend onderwijs binnen het samenwerkingsverband. Tevens bespraken we met de ondersteuningscoördinator(s) en/of een orthopedagoog en/of de schoolpsycholoog specifieke ondersteuningstrajecten van leerlingen aan de hand van de ontwikkelingsperspectieven (opp's). Vervolgens spraken we ook met leraren hoe zij de (extra) ondersteuning organiseren en uitvoeren. Hierin verifieerden we of dit gebeurt

volgens de afspraken uit het ondersteuningsplan. Zo mogelijk waren dat leraren die lesgeven aan de leerlingen van wie we de opp's hadden besproken. We ronden ieder bezoek af met een beknopte terugkoppeling.

Onderzoek op het opdc

Het bestuur van het samenwerkingsverband is verantwoordelijk voor de kwaliteit van het onderwijs op het opdc. Daarom voeren wij tijdens een vierjaarlijks onderzoek altijd een onderzoek uit naar de kwaliteit van het onderwijs op het opdc.

Onderzoeksdag

Op 17 mei 2023 voerden we gesprekken met het intern toezicht, de ondersteuningsplanraad en de directie van het samenwerkingsverband over de (kwaliteit van de) uitvoering van de wettelijke taken van het samenwerkingsverband, de kwaliteitszorg en het financieel beheer. Ook spraken we met de schoolbestuurders over de rol die het samenwerkingsverband voor hen vervult en met de schoolbestuurders over hun taken als toezichthouder binnen het samenwerkingsverband.

Op 25 mei 2023 hebben we een terugkoppeling van onze bevindingen en oordelen gegeven aan de directeur bestuurder en een afvaardiging van de algemene ledenvergadering.

Overige wettelijke vereisten

Deugdelijkheidseisen die niet aan een standaard in het waarderingskader zijn verbonden, vatten we samen onder de noemer overige wettelijke vereisten (zie Onderzoekskader). Er was aanleiding om overige wettelijke vereisten te onderzoeken.

Signalen

In de voorbereiding van ieder onderzoek kijken we naar eventuele signalen die bij de inspectie zijn binnengekomen. Soms heeft dat gevolgen voor de uitvoering van het onderzoek. Er zijn geen signalen over het bestuur en het opdc bij ons binnengekomen.

Leeswijzer

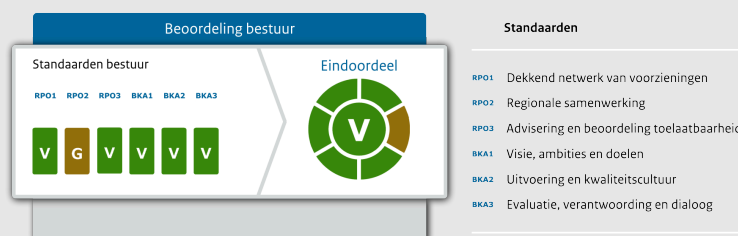
In hoofdstuk 2 staan de resultaten van de resultaten van het onderzoek op bestuursniveau, inclusief een samenvattend oordeel. De paragrafen 2.1 en 2.2 geven onze oordelen en bevindingen op de standaarden uit respectievelijk de kwaliteitsgebieden Realisatie passend onderwijs en Besturing, kwaliteitszorg en ambitie. De afspraken over het vervolgtoezicht zijn opgenomen in paragraaf 2.3. Hoofdstuk 3 bevat de rapportage over het onderzoek op het orthopedagogisch didactisch centrum(opdc). Hoofdstuk 4 bevatten de resultaten van de verificatieactiviteiten op de vier scholen. In hoofdstuk 5 is de reactie van het bestuur op het onderzoek en rapportage opgenomen.

2. Resultaten vierjaarlijks onderzoek

In dit hoofdstuk geven we de resultaten weer van het onderzoek op bestuursniveau.

Samenvattend oordeel

In onderstaande figuur zijn de resultaten samengevat. Te zien is wat het eindoordeel is op bestuursniveau en de oordelen op de onderliggende standaarden.

We concluderen dat het samenwerkingsverband de aan hem opgedragen wettelijke taken binnen het kwaliteitsgebied Realisatie passend onderwijs realiseert. We beoordelen de standaarden RPO1 en RPO3 daarom als Voldoende. Het samenwerkingsverband realiseert tevens een sterke samenwerking met gemeentes en relevante ketenpartners. Hierdoor is extra ondersteuning op onderwijs, maar ook jeugdhulp en zorg, snel toegankelijk. We waarderen de standaard RPO2 Regionale samenwerking daarom met een Goed.

We stellen daarnaast vast dat het bestuur voldoende zicht heeft op waar sturing noodzakelijk is om de kwaliteit van het samenwerkingsverband te kunnen waarborgen en dat er sprake is van deugdelijk financieel beheer. We beoordelen binnen het kwaliteitsgebied Besturing, kwaliteitszorg en ambitie de standaarden BKA1, BKA2 en BKA3 als Voldoende. Wel geven we enkele herstelopdrachten bij BKA2 en BKA3 omdat het bestuur niet (volledig) aan een aantal wettelijke deugdelijkheidseisen voldoet.

Van de kwaliteitszorg (BKA1) alsmede de verantwoording en de dialoog (BKA3) over resultaten van het samenwerkingsverband met betrokkenen en belanghebbenden, hebben we vastgesteld dat deze voldoende zijn uitgewerkt maar dat er nog verbeteringen mogelijk zijn. Het gaat dan om het zodanig analyseren van ook kwalitatieve data en resultaten uit de verschillende processen, dat bij de evaluatie ook kan worden vastgesteld of is bereikt wat het bestuur had beoogd en wat het bestuur (en het intern toezicht) hiervan vindt.

De oordelen op alle standaarden (RPO en BKA) samen leiden tot het eindoordeel Voldoende.

2.1. Realisatie passend onderwijs

In de onderstaande tabel geven wij de oordelen en/of waarderingen weer op de standaarden van het kwaliteitsgebied Realisatie passend onderwijs. Vervolgens geven we hier een toelichting op.

REALISATIE PASSEND ONDERWIJS	O	V	G
RPO1 Dekkend netwerk van voorzieningen		●	
RPO2 Regionale samenwerking			Ⓝ
RPO3 Advisering en beoordeling toelaatbaarheid		●	

RPO1. Dekkend netwerk van voorzieningen

Wij beoordelen de kwaliteit op de standaard RPO1 Dekkend netwerk van voorzieningen als Voldoende.

Het samenwerkingsverband spant zich in om ervoor te zorgen dat de leerlingen passend onderwijs krijgen aangeboden binnen de regio.

Deze opdracht is gecompliceerd door de ingewikkelde context waarbinnen het samenwerkingsverband functioneert. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de jaarlijkse groei van het aantal leerlingen en nieuwkomers in de regio waardoor het lerarentekort nog verder toeneemt en de capaciteit verder onder druk komt te staan. Het samenwerkingsverband neemt verschillende initiatieven om het dekkend netwerk uit te breiden of te verstevigen. Voor leerlingen die tijdelijk extra ondersteuning buiten de eigen school nodig hebben, biedt het samenwerkingsverband onderwijs op de eigen specialistische bovenschoolse voorziening (opdc).

In overleggen komt het samenwerkingsverband samen tot passende oplossingen

Scholen en ouders ervaren dat oplossingen gevonden en gerealiseerd worden, zeker als de begeleider passend onderwijs (BPO-er) van het samenwerkingsverband betrokken is. De BPO-ers, afkomstig uit het team schoolloopbanen, zijn vakinhoudelijk bekwaam, bieden scholen goede advisering en gebruiken het eigen netwerk van BPO-ers om tot passende oplossingen te komen. Zo werkt het samenwerkingsverband met overlegkringen 'Casuïstiek en arrangeren' (C&A) om te komen tot een voorgenomen besluit over welke extra ondersteuning passend is. De drie C&A-kringen worden gevormd door de BPO-ers van de verschillende scholen en een lid van de Toelaatbaarheidscommissie (de vso en pro scholen hebben een eigen C&A-kring) waarbij vanuit handelingsgericht werken al overlegend tot oplossingen wordt gekomen. Deze C&A-werkwijze levert een snellere besluitvorming op en zorgt dat niet besloten wordt aan de hand van een papieren

dossier maar door een team van experts waarbij de leerling centraal staat. Ouders voelen zich ook in dit traject goed gehoord en meegenomen. Leerlingen met extra ondersteuning krijgen een ontwikkelingsperspectiefplan (opp), welke vanaf de start en ook periodiek met de leerling en ouders wordt besproken, geëvalueerd en bijgesteld. We wijzen de schoolbesturen en scholen erop dat deze opp's niet in het Register Onderwijsdeelnemers (ROD, voormalig BRON) geregistreerd staan terwijl dit een wettelijke verplichting voor het schoolbestuur.

Effectieve samenwerking om thuiszitters terug te dringen

Samen met andere kernpartners zorgt het samenwerkingsverband ervoor dat het aantal thuiszittende leerlingen goed in beeld is. De kernpartneraanpak is de spil van de werkwijze voor het voorkomen van thuiszitten. Zo hebben de kernpartners de 'routekaart: thuiszitten samen oplossen' opgesteld. Hierin staat hoe de kernpartners samenwerken met ouders en jongeren om verzuim, uitval en thuiszitten te voorkomen. Het beleid leidt ertoe dat geen enkel kind of jongere langer dan drie maanden thuiszit zonder een passend aanbod van onderwijs en/of zorg. Met de werkgroep 'vrijstellingen leerplicht' en het inzetten van de expertise vanuit het so (o.a. Friz Redl) om leerlingen weer terug te geleiden naar school toont het samenwerkingsverband commitment het aantal thuiszitters te verminderen.

Doorlopende ondersteuning vanaf po tot aan het mbo onder de aandacht

Het samenwerkingsverband focust op doorlopende ondersteuning in de doorgaande ontwikkelingslijn voor de leerling in de diverse overstapmomenten. Het werkt op diverse beleidsdomeinen nauw samen met het samenwerkingsverband po en het werkt met eenzelfde toelaatbaarheidscommissie. Ook heeft het samenwerkingsverband structureel aandacht voor de overstap tussen de verschillende onderwijsinstellingen. De inzet van de opdc-expert is ook van meerwaarde voor de kwetsbare jongeren zodat deze succesvol op het mbo succesvol kunnen landen.

Verhelder het ondersteuningsplan zodat zicht ontstaat op het dekkend netwerk

In het ondersteuningsplan staat, op hoofdlijnen, beschreven welke basisondersteuning elke school minimaal biedt, maar dit is algemeen en niet concreet. Hoe de extra ondersteuning er vervolgens op de school uit ziet is eveneens niet uniform beschreven in het schoolondersteuningsprofiel (sop). Wij hebben geconstateerd dat de afspraken over de basisondersteuning voor de scholen eveneens onduidelijk zijn geformuleerd. Tijdens de verificaties werd de behoefte uitgesproken om duidelijker te maken wat onder de basisondersteuning valt, zodat daarmee ook helder is wanneer lichte- en extra ondersteuning aan de orde is. Duidelijk is dat alle leerlingen die extra ondersteuning krijgen een ontwikkelingsperspectiefplan

(opp, vaak in het format van het samenwerkingsverband) hebben, maar deze verschillen teveel op inhoud. De inhoudelijke verschillen van de opp's zorgen voor onduidelijkheid bij de mentor of docenten over hoe de extra ondersteuning geboden kan worden. Het samenwerkingsverband kan het onderwijsveld voorzien met heldere richtlijnen, een format en gerichte scholing zodat de opp's de docenten beter informeren over de extra ondersteuningsbehoeften. Binnen sommige scholen is het werken met een groepsplan al gangbaar. Hierin staan per klas extra ondersteuningsbehoeften en handelingsadviezen verwerkt op leerlingniveau. Vakdocenten krijgen zo relevante informatie over de extra ondersteuningsbehoeften van de leerlingen in groep. Het samenwerkingsverband kan het onderwijsveld ook hierin ondersteunen om dit te organiseren. Tot slot hanteren scholen diverse benamingen als het gaat om dezelfde begrippen bijvoorbeeld ondersteuningsprofiel, hierdoor is het niet makkelijk tot afstemming te komen en verwacht het leerlingen, ouders en kernpartners die met verschillende scholen te maken hebben.

Informeer beter over de extra ondersteuningsmogelijkheden in de regio

Er is een grote kennis binnen het samenwerkingsverband over het dekkend netwerk in de regio, deze kennis is eveneens aanwezig bij de kernpartners, de schoolleiders en ondersteuningscoördinatoren of het zorgteam binnen de school. Deze kennis is minder aanwezig bij docenten, ouders en externen. Het ondersteuningsplan en het eigen schoolondersteuningsprofiel (sop) wordt opgesteld en jaarlijks herijkt door de schoolleiding, de ondersteuningscoördinator (of het zorgteam) en kernpartners. De docenten en ook ouders worden hier niet bij betrokken. Ook op de websites van scholen is het sop slecht of niet te vinden. Het gebrek aan informatie zorgt dat docenten en ouders niet weten wat mogelijk is aan extra ondersteuning binnen de school. Zeker bij het overstappen van po naar vo of van vo naar vo, of vanuit een andere regio kan dit leiden tot miscommunicatie, omdat ouders met andere verwachtingen het samenwerkingsverband Sterk VO (en de aangesloten schoolbesturen) benaderen. Het samenwerkingsverband kan de eigen website verbeteren door een overzicht te publiceren van het totale dekkende aanbod voor extra ondersteuning binnen en tussen scholen (incl. het opd). Zo is inzichtelijk voor het onderwijsveld, ouders en externen wat passend onderwijs betekent in deze regio en welke vorm van extra ondersteuning of aanwezige expertise op de scholen aanwezig is.

RPO2. Regionale samenwerking

Wij waarderen de regionale samenwerking van het bestuur als Goed. Het samenwerkingsverband werkt nauw samen met de kernpartners zoals o.a. jeugdhulp, zorg en leerplicht, de eigen gemeentes en andere samenwerkingsverbanden. Het samenwerkingsverband realiseert hierdoor de eigen ambitie dat passende ondersteuning op school ook aansluit bij de totale leefwereld van de leerling.

Samenwerking gericht op continu verbeteren van gezamenlijk beleid

Het samenwerkingsverband heeft reguliere overleggen op functieniveau (schoolleiders, loopbaanbegeleiders, ondersteuningscoördinatoren, orthopedagogen, psychologen) en interne netwerken of overleggen om de ambities uit het ondersteuningsplan te realiseren. Indien relevant, zijn ook kernpartners deelnemer aan deze netwerken of overleggen. Zo is de doorgaande lijn voor het samenwerkingsverband een van de belangrijkste beleidsdomeinen. Diverse werkgroepen van het onderwijsveld po en vo zetten zich continu in om o.a. hun beleid beter op elkaar af te stemmen en te zorgen dat leerlingen bij de overstap naar vo goed landen. De beleidsverschillen tussen po en vo betreffende hoogbegaafdheid krijgen de aandacht in de HB werkgroep, zodat leerlingen met extra ondersteuning hierin of vanuit het fulltime onderwijsaanbod HB goed overstappen naar het vo. Ook werkt het samenwerkingsverband nauw samen met het MBO in de regio. Daarbij biedt het leerlingen met extra ondersteuning begeleiding met een Overstapcoach of vanaf dit jaar ook met een opdc-expert om deze overstap succesvol te maken.

Sterk VO verbindt zich daadkrachtig en initiatiefrijk met samenwerkingspartners

Het samenwerkingsverband investeert actief in een goede samenwerking met de beide gemeentes die binnen de regio vallen. De kernpartneraanpak vormt hierin de schakel wat jeugdbeleid, zorg, leerplicht met het onderwijsveld verbindt. Zo zijn bijvoorbeeld jaarkalenders van deze kernpartners afgestemd op de jaarkalender van het samenwerkingsverband. Zo ontwikkelt het onderwijsveld zich in gezamenlijkheid met de kernpartners naar meer inclusief onderwijs. De vso scholen werken met leerlingen uit verschillende gemeenten. De kernpartneraanpak is daardoor niet zo efficiënt. Het samenwerkingsverband heeft dit al geagendeerd en werkt aan verbeteringen om zo de kernpartneraanpak op de vso scholen door te ontwikkelen. Het samenwerkingsverband initieert ook buiten de eigen regio overleggen met samenwerkingsverbanden (omringend, aanpalend of de G4) om bijvoorbeeld regionaal het aantal vso plekken optimaal te benutten en waar nodig te komen tot beter passend onderwijsaanbod, maar ook om bewezen interventies en opgedane kennis onderling te delen.

Samenwerking met gemeente werkt, aandacht voor maatwerk

De kernpartneraanpak vormt een belangrijk instrument om de eigen ambitie te realiseren. Het is ook voor scholen, docenten en ouders van grote meerwaarde tijdens de casuïstiekbespreking. Samen met de kernpartners (en gemeenten) richt het samenwerkingsverband zich niet alleen op het verminderen van thuiszitters, maar is het ook kartrekker in de werkgroep 'Leerplicht' op het verminderen van vrijstellingen en in de School Werkt agenda is het samenwerkingsverband kartrekker om preventief te anticiperen om vroegtijdig schoolverlaters te voorkomen. De gemeente Utrecht is de

grootste partner binnen het samenwerkingsverband. Het is dan ook begrijpelijk dat zij een groot aandeel heeft in de afspraken die met de beide gemeenten worden gemaakt. Het samenwerkingsverband beseft dat de gemeente Stichtse Vecht als kleine gemeente een andere benadering en afspraken behoeft om in gezamenlijkheid te komen tot meer inclusief onderwijs. Het samenwerkingsverband past hierin ook maatwerk toe.

RPO3. Advisering en beoordeling toelaatbaarheid

We beoordelen de kwaliteit op deze standaard als Voldoende. De toelaatbaarheidsverklaringen worden correct en snel afgegeven, daarbij wordt de juiste deskundige betrokken. Ook ouders worden goed meegenomen in het gehele proces om tot extra ondersteuning of tot plaatsing op het vso te komen.

Advisering vormt een meerwaarde voor scholen en ouders

Vanuit het samenwerkingsverband, team schoolloopbanen, zijn Begeleiders Passend Onderwijs (bpo-ers) verbonden aan de scholen. Docenten, mentoren en ouders zijn positief over de manier waarop de BPO-er adviseert en overgaat tot actie wanneer dit nodig blijkt. De scholen en ook ouders ervaren korte lijnen, bruikbare adviezen en indien nodig dat de relevante kernpartner actief betrokken wordt. De BPO-ers begeleiden scholen praktisch, in nauwe samenwerking met de kernpartners om invulling te geven aan vraagstukken over de ondersteuningsbehoefte van leerlingen. Scholen kunnen deze expertise al inzetten bij een vermoeden van extra ondersteuningsbehoeften van leerlingen. Onderling overleggen de bpo-ers met een lid van de toelaatbaarheidscommissie (tlc) in de C&A-kringen om tot juiste advisering te komen. Ondersteuning wordt altijd ingezet met ouders en volgens het principe van één kind, één gezin, één plan, één regisseur. Wij hebben in de gesprekken en verificatiebezoeken opgehaald dat ouders deze betrokkenheid en advisering op de scholen als positief en waardevol ervaren.

Soepele en zorgvuldige toelaatbaarheidsprocedure

Leden van de toelaatbaarheidscommissie nemen deel aan de C&A kringen, hierdoor is de tlc goed geïnformeerd als een toelaatbaarheidsverklaring wordt aangevraagd door de school. Passend bij de ondersteuningsbehoeften zorgt de tlc dat twee deskundigen een onafhankelijk advies opstellen. De tlc geeft daarop gebaseerd een advies, waarop het bestuur binnen de wettelijke termijn komt tot een besluit.

De praktijk van het adviseren en besluiten over de toelaatbaarheid van leerlingen tot specialistisch onderwijs vinden we zorgvuldig. Het samenwerkingsverband voorziet de brief aan de ouders nu van de twee onafhankelijke adviezen waarin ook verduidelijkt wordt welke type deskundigen hierover een advies hebben gegeven.

2.2. Besturing, kwaliteitszorg en ambitie

In de onderstaande tabel geven wij de oordelen en/of waarderingen weer op de standaarden van het kwaliteitsgebied Besturing, kwaliteitszorg en ambitie. Vervolgens geven we hier een toelichting op.

BESTURING, KWALITEITZORG EN AMBITIE	O	V	G
BKA1 Visie, ambities en doelen		●	
BKA2 Uitvoering en kwaliteitscultuur		●	
BKA3 Evaluatie, verantwoording en dialoog		●	

BKA1. Visie, ambities en doelen

Wij beoordelen de kwaliteit op deze standaard als Voldoende. Het bestuur werkt vanuit het ondersteuningsplan 2022-2026 en hanteert een stelsel voor de kwaliteitszorg in dat hem in staat stelt te sturen op het bereiken van de doelen uit het ondersteuningsplan. Wel kan het bestuur zich verbeteren door vast te leggen hoe geld wordt besteed.

Stelsel van kwaliteitszorg werkt en leidt tot jaarlijkse verbeteringen

We stellen vast dat het stelsel van kwaliteitszorg aanwezig is. Wat hierbij positief opvalt is dat de missie en visie van het samenwerkingsverband herkenbaar zijn op leerlingniveau, schoolniveau en het niveau van het samenwerkingsverband. Op de drie genoemde niveaus wordt periodiek informatie opgehaald, verwerkt en besproken. Elk jaar stelt het samenwerkingsverband een mijlpalenoverzicht en een uitvoeringsagenda op. In de uitvoeringsagenda zijn onderliggende actiepunten voor het lopende jaar duidelijk gekoppeld aan termijnen en verantwoordelijkheden. Om in staat te zijn te monitoren, moet het bestuur aan de gestelde doelen ook beoogde kwalitatieve en kwantitatieve resultaten verbinden en de te besteden middelen passend onderwijs hieraan koppelen (artikel 2.47, 2de lid, WVO 2020) en ook vastleggen in het ondersteuningsplan (artikel 2.47, negende lid, onder e, WVO 2020). Hiervoor krijgt het bestuur dan ook een herstelopdracht.

Stelsel van kwaliteitszorg wordt uitgebreid door data te systematisch te verzamelen en te verwerken

Momenteel ontwikkelt het samenwerkingsverband een uitgebreid dashboard om de verzamelde kwantitatieve data te verwerken en te komen tot data-analyse overzichten. Het samenwerkingsverband streeft ernaar om aan de hand van dit dashboard inzichtelijk te maken of de eigen ambities en doelen worden gerealiseerd en daar 'het goede gesprek' over te voeren. De kwaliteitsprocessen binnen het samenwerkingsverband worden niet verwerkt in dit dashboard omdat dit 'zachte' data zijn. Het is belangrijk ook die data op leerling- en schoolniveau te benutten. Zo kan bijvoorbeeld de C&A-kring, gebaseerd op een kwalitatieve en kwantitatieve trendanalyse, een jaarverslag maken van alle (geanonimiseerde) casussen, de gegeven

adviezen, professionalisering en ingezette extra ondersteuning. Dat levert een wezenlijke input over de kwaliteit van het dekkend netwerk, waarop het bestuur zijn zicht hierop vergroot. Ook scholen kunnen hieraan bijdragen door op basis van een analyse te reflecteren op hoe ze de ambities in het sop hebben gerealiseerd, hoe zij de middelen hebben besteed en hoe ze bijdragen aan het dekkend netwerk. Tot slot kan de tlc een jaarverslag opstellen over het proces om te komen tot een tlv, aangezien de tlc ook de leerling volgt na afgifte van de tlv en de plaatsing van de leerling.

Het bestuur gaat de risico-analyse en meerjarenbegroting verder uitwerken

In het jaarverslag worden elementen van het risicobeheersingssysteem benoemd, het opstellen van een risico-analyse is daar onderdeel van. Dit resulteert in een beperkt aantal en vrij globale risico's, waarbij voorgestelde beheersingsmaatregelen zijn vermeld. Het bestuur geeft aan dat nog wordt gewerkt aan het verder bijstellen van de risico-analyse.

In de meerjarenbegroting geeft het bestuur beperkte toelichting op ontwikkelingen. In het bijgewerkte definitief ondersteuningsplan zijn ambities opgenomen en wordt inzichtelijk gemaakt waar het samenwerkingsverband staat en wat de verdere plannen zijn. Bij de in het ondersteuningsplan opgenomen meerjarenbegroting 2022-2027 ontbreken eveneens de toelichtingen, onder andere de keuzes die gemaakt zijn om middelen te verdelen.

BKA2. Uitvoering en kwaliteitscultuur

Het eigenaarschap binnen het samenwerkingsverband is voel- en zichtbaar binnen scholen, schoolbesturen en bij de kernpartners. Hierdoor draagt ieder vanuit zijn rol en positie bij. Er is een leer- en verbetercultuur ontstaan; het in ontwikkeling blijven hoort hier van nature bij.

Eigenaarschap van passend onderwijs groot, maar sturing kan versterkt worden

Het samenwerkingsverband ziet een sterk betrokkenheid van de scholen bij de realisatie van passend onderwijs. Hieraan hebben de ontwikkeling en inzet van sop's bijgedragen. Iedere school stelt jaarlijks het sop, hierin kiest de school eigen ambities, uitgewerkt in resultaten en gekoppeld aan middelen die toegekend zijn door het samenwerkingsverband. Door afspraken te maken met scholen en schoolbesturen, dat ontwikkelingen vastgelegd in het sop, dienen bij te dragen aan het realiseren van de ambities van het samenwerkingsverband komt er sturing op dat proces en op de gezamenlijk bereiken van de geformuleerde resultaten.

De schoolleiders, ondersteuningscoördinatoren, psychologen en orthopedagogen beseffen door de evaluatieve gesprekken over de sop's dat ze bijdragen aan het dekkend netwerk. In dit geheel ontbreekt de laag die daadwerkelijk werkt met de leerling, te weten de docent en de mentor. Het eigenaarschap wordt versterkt als ook de

laag van docenten en mentoren betrokken wordt bij het opstellen van te behalen doelen en bij het evalueren van behaalde resultaten.

Leer- en verbetercultuur binnen het samenwerkingsverband

Er is een leer- en verbetercultuur ontstaan binnen het samenwerkingsverband. Zo leiden vragen of signalen na actie en beantwoording tot reflectie om in de toekomst vragen of signalen te voorkomen. Het onderzoeksmatig benaderen van vraagstukken ondersteunt deze verbetercultuur. Zo is bijvoorbeeld de herbezinning van het opdc gestart met een historisch perspectief, data-analyse en gedegen onderzoek dat heeft geleid tot het formuleren van verschillende scenario's voor het opdc.

Governance evalueren en waar nodig bijstellen

De governance structuur is afgelopen jaren gewijzigd van stichting naar vereniging om zodoende meer op afstand toezicht te houden. De schoolbesturen nemen zitting in de algemene ledenvergadering (alv). Deze wordt voorgezeten door een onafhankelijk voorzitter die extern geworven is en waarbij de opr betrokken was. De onafhankelijk voorzitter hanteert bij de voorbereiding en tijdens de vergaderingen het interne toezichtkader. Een drietal schoolbesturen voert de werkgeverstaken uit. Deze schoolbesturen leveren ook diensten aan en worden gefaciliteerd door het samenwerkingsverband, het feit dat dezelfde schoolbesturen tevens werkgeversrol uitvoeren levert een kwetsbaarheid op. Het bestuur is zich hiervan bewust en neemt dit mee in de periodieke governance zelfevaluatie.

Het bestuur van het samenwerkingsverband en ook schoolbesturen onderling voeren de kritische dialoog en spreken elkaar aan als overeengekomen afspraken niet opgevolgd worden. Er is een sterk bewustzijn bij alle deelnemende besturen dat de realisatie van passend onderwijs in de regio alleen samen kan lukken. Ongeacht de grootte van het schoolbestuur heeft elk bestuur in de alv een gelijkwaardige stem; zo is het ook vastgelegd in de statuten. De huidige inrichting wordt jaarlijks geëvalueerd om waar nodig te komen tot verdere verbeteringen.

Ondersteuningsplanraad beter in positie brengen

De ondersteuningsplanraad is goed gefaciliteerd en geïnformeerd, ook was de ondersteuningsplanraad betrokken bij de werving van de nieuwe directeur-bestuurder. Ondanks niet aflatende inzet van het bestuur zijn er nog steeds veel vacatures, dat is met name het geval bij de oudergeleding. Het bestuur kan overwegen of de omvang (tijdelijk) aan te passen om tot evenwichtige voltalligheid te komen. Het bestuur heeft sinds het vierjaarlijkse onderzoek het overleg tussen de ondersteuningsplanraad en de toezichthouder (in deze de alv) al uitgevoerd en is voornemens dit ook in de toekomst twee keer per jaar te organiseren.

Governance ontwikkelingen moeten effect hebben op deelname aan bestuurlijke vooroverleggen

De overlegstructuren binnen de regio zijn meegenomen in deze governance ontwikkelingen, zo hebben de bestuurlijke vooroverleggen geen status in de statuten. Hierdoor nemen de schoolbesturen nog altijd deel aan bestuurlijke vooroverleggen om beleid van het samenwerkingsverband op te stellen. Daarop neemt het bestuur van het samenwerkingsverband een besluit, in de rol als ALV houden de schoolbesturen daar toezicht op. Door deze constructie zijn de rollen in de praktijk niet functioneel gescheiden. Het bestuur voldoet daarmee niet aan wetgeving (artikel 3.1., tweede en vijfde lid WVO 2020) en krijgt daarom een herstelopdracht.

BKA3. Evaluatie, verantwoording en dialoog

Het bestuur evalueert op verschillende niveaus, gaat de dialoog breed aan waarbij het ook de kernpartners betreft en legt verantwoording af. We beoordelen de standaard als Voldoende. Op onderdelen moet de verantwoording in het jaarverslag van het bestuur en ook van de interne toezichthouder worden aangevuld.

Evaluatieve dialoog verbreden levert hoge betrokkenheid op

Het samenwerkingsverband voert minstens jaarlijks op verschillende momenten in klein en groot verband, intern maar ook extern, de dialoog over het gevoerde beleid en over de uitkomsten van het beleid. Dit leidt tot een dialoog over verbreding, verbeteringen, of aanpassingen. Het bestuur betreft hierbij de interne overlegpartners, kernpartners, maar ook hoge scholen, landelijke experts en wetenschappers. Het samenwerkingsverband beseft dat hierin ook de interne niet reguliere overlegpartners zoals mentoren, docenten en leerlingcoördinatoren meer betrokken moeten worden.

Gesprek, dialoog en informatie afleggen levert volledige verantwoording op

In gesprekken met scholen, schoolbesturen en kernpartners bespreekt het samenwerkingsverband gedurende de uitvoering op verschillende momenten en als evaluatie hoe de afspraken uit het SOP zijn gerealiseerd. Dit gesprek wordt gevoerd op school- en schoolbestuurlijk niveau en geeft inhoudelijke punten om beleid ook op samenwerkingsverband te borgen, aan te scherpen en tot verbeteringen te komen. Het SOP bevat ook een begroting- en evaluatiegedeelte, waarop ieder team reflecteert wat behaald/bereikt is en wat er aan verbeteringen nodig zijn om passend onderwijs binnen de school te verbeteren.

Er is echter niet afgesproken hoe scholen en schoolbesturen zich verantwoorden aan het samenwerkingsverband. Het bestuur ontvangt geen verantwoordingsinformatie van de scholen of schoolbesturen over de besteding van middelen passend onderwijs in relatie tot de gestelde doelen en te bereiken resultaten. Hierdoor is het samenwerkingsverband zelf niet goed in staat zich daarover te verantwoorden en is de toezichthouder niet in staat toe te zien of middelen doelmatig besteed zijn. Het bestuur verantwoordt

zich in het jaarverslag daarnaast ook onvoldoende over de aanwezigheid en werking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem. De eventuele resultaten die het bestuur met het systeem heeft bereikt en de aanpassingen die zijn doorgevoerd, ontbreken. Het jaarverslag voldoet daardoor niet aan de wettelijke eisen (artikel 3.2, jo. Artikel 5.46 WVO 2020, en artikel 6.19, vijfde lid, Uitvoeringsbesluit WVO) het bestuur krijgt hiervoor een herstelopdracht.

Het intern toezicht verantwoordt zich beter in het jaarverslag en werkt aan verdere verbeteringen

Het bestuur heeft zich ingespannen om het intern toezicht gedeelte van jaarverslag 2022 te verbeteren, zo is nu helder hoe de toezichthoudende taken zijn uitgevoerd en wat de effecten zijn van het toezicht. Het is ook herkenbaar hoe de intern toezichthouder het bestuur met raad en daad terzijde staat. In het verslag is minimaal opgenomen wat de toezichthouder vindt van de bereikte resultaten van het samenwerkingsverband, dit kan het intern toezicht duidelijker verwoorden. De intern toezichthouder reflecteert in deze rapportage echter niet afdoende hoe het afwijkt op de Code Goed Bestuur, ook ontbreekt in dat gedeelte of en hoe toezicht wordt gehouden op doelmatige besteding van de middelen passend onderwijs en wat daarvan de resultaten zijn. Gezien de aanvullingen in het jaarverslag vertrouwen we erop dat deze verdere verbeterpunten worden opgepakt in het jaarverslag 2023.

2.3. Overige wettelijke vereisten

2.3. Overige wettelijke vereisten

In het ondersteuningsplan 2022-2026 ontbreekt een wettelijk vereist onderdeel.

- De procedure en criteria voor de plaatsing van leerlingen op vso-scholen, de procedure voor het beoordelen of een leerling is aangewezen op het lwoo en het toelaatbaar verklaren van leerlingen tot het pro (Artikel 17a, achtste lid, onder c en onder d, WVO).

2.4. Afspraken over vervolgtoezicht

2.4. Afspraken over vervolgtoezicht

We wijken voor het vervolgtoezicht niet af van de reguliere termijn van vier jaar. In het onderstaande schema staan de wettelijke tekortkomingen waar het bestuur herstel op moet plegen.

Tekortkoming	Wat verwachten wij van het bestuur?	Wat doen wij?
Bestuur		
<p>BKA 1 Visie ambities en doelen Het bestuur moet aan de gestelde doelen ook beoogde kwalitatieve en kwantitatieve resultaten verbinden en de te besteden middelen passend onderwijs hieraan koppelen (artikel 2.47, 2de lid, WVO 2020). Het bestuur moet de beoogde en bereikte kwalitatieve en kwantitatieve resultaten van het onderwijs aan leerlingen die extra ondersteuning behoeven en de daarmee samenhangende bekostiging vastleggen in het ondersteuningsplan (Artikel 2.47, negende lid, onder e, WVO 2020).</p>	<p>Het bestuur verbindt aan de gestelde doelen ook beoogde kwalitatieve en kwantitatieve resultaten en de te besteden middelen passend onderwijs. Het bestuur legt dit ook vast in het ondersteuningsplan 2022-2026.</p>	<p>In het eerste halfjaar van 2023-2024 voeren we een gesprek met het bestuur over de aangereikte informatie.</p>
<p>BKA2 Uitvoering en kwaliteitscultuur De rollen van uitvoerend bestuur en toezichthouder zijn in de praktijk niet functioneel gescheiden (artikel 3.1., tweede en vijfde lid WVO 2020)</p>	<p>Het bestuur zorgt dat de rollen van uitvoerend bestuur en toezichthouder functioneel zijn gescheiden. Het bestuur informeert ons binnen 3 maanden hoe het ook de praktijk heeft aangepast om de rollen functioneel te scheiden.</p>	<p>In het eerste halfjaar van 2023-2024 voeren we een gesprek met het bestuur over de aangereikte informatie.</p>
<p>BKA 2 Uitvoering en kwaliteitscultuur De ondersteuningsplanraad is incompleet en kent een onevenwichtige samenstelling (artikel 4a WMS)</p>	<p>Het bestuur moet zich inspannen om de samenstelling van de opr in de praktijk ook te laten voldoen aan de wettelijke voorschriften</p>	<p>Het bestuur informeert ons en in het eerste halfjaar van 2023-2024 voeren we een gesprek met het bestuur over de bezetting van de opr.</p>
<p>BKA3 Evaluatie, verantwoording en dialoog Het bestuur verantwoordt zich in het jaarverslag onvoldoende over de aanwezigheid en werking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem. De eventuele resultaten die het bestuur met het systeem heeft bereikt en de aanpassingen die zijn doorgevoerd, ontbreken (artikel 24e1, eerste lid, sub c, en vijfde lid, WVO en artikel 4 lid 4 Rjo)</p>	<p>Het bestuur zorgt ervoor dat de resultaten en aanpassingen die zijn bereikt met het risicobeheersing- en controlesysteem vanaf de eerstvolgende jaarverslaggeving zijn opgenomen.</p>	<p>Wij vertrouwen erop dat het bestuur de onvolledige onderdelen vanaf de eerstvolgende jaarverslaggeving opneemt.</p>
OPDC Tekortkomingen	Wat verwachten we van het bestuur	Wat doen wij?
<p>SKA2 Uitvoering en kwaliteitscultuur Daar waar niet bevoegd wordt lesgegeven, moet het bestuur afspraken maken die ertoe leiden dat de leraar de juiste bevoegdheid behaalt (artikel 33 WVO)</p>	<p>We verwachten dat het bestuur afspraken maakt met de leraren die niet bevoegd zijn, zodat de leraren de juiste bevoegdheid behaalt.</p>	<p>Het bestuur informeert ons en in het eerste halfjaar van 2023-2024 voeren we een gesprek met het bestuur hierover.</p>
<p>SKA 2 Uitvoering en kwaliteitscultuur De maximale verblijfsduur in het OPDC overstijgt soms de maximale duur van 2 jaar. Dit is niet toegestaan (artikel 34.10 lid 2 bekostigingsbesluit WPO)</p>	<p>Het bestuur zorgt dat leerlingen maximaal 2 jaar gebruik maken van het opdc.</p>	<p>Het bestuur hanteert deze maximale verblijfsduur vanaf nu en in het eerste halfjaar van 2023-2024 voeren we een gesprek met het bestuur hierover.</p>

Tekortkoming	Wat verwachten wij van het bestuur?	Wat doen wij?
<p>SKA 2 Uitvoering en kwaliteitscultuur De school van inschrijving levert het onderwijsaanbod evenals toetsmateriaal aan, zodat de leerling een ononderbroken ontwikkeling ook op het opdc kan vervolgen (artikel 40a WPO en artikel 3.1 Inrichtingsbesluit WPO, artikel 2.44 WVO 2020 en 2.49 Uitvoeringsbesluit WVO 2020)</p>	<p>We verwachten dat het bestuur afspraken maakt met de scholen van inschrijving om onderwijsaanbod en toetsen aangereikt te krijgen.</p>	<p>Het bestuur zorgt dat scholen het onderwijsaanbod en toetsen aanreiken voor alle leerlingen van het opdc en in het eerste halfjaar van 2023-2024 voeren we een gesprek met het bestuur hierover.</p>

De reden dat wij het herstel grotendeels overlaten aan het bestuur is dat we constateren dat het bestuur op dit moment in staat is de kwaliteit van de uitvoering van zijn taken voldoende te waarborgen.

3. Resultaten onderzoek OPDC Utrecht

In dit hoofdstuk geven wij de oordelen en de resultaten van ons onderzoek bij het orthopedagogisch-didactisch centrum (OPDC). Op 15 mei 2023 bezochten wij OPDC Utrecht van het samenwerkingsverband Sterk VO in het kader van een kwaliteitsonderzoek. Op de onderzoeksdag stonden 86 leerlingen op het OPDC 'ingeschreven'. Tijdens het onderzoek zijn we nagegaan of het bestuur van het samenwerkingsverband zorgt voor voldoende onderwijskwaliteit op het OPDC.

Context

Het OPDC Utrecht is in 2009 opgericht als bovenschoolse tussenvoorziening van het samenwerkingsverband Sterk VO. Het OPDC is bestemd voor leerlingen die de aansluiting met het regulier onderwijs tijdelijk niet of niet meer kunnen maken, vaak als gevolg van een stapeling van problematiek. OPDC Utrecht wil leerlingen een passende plek bieden, zodat leerlingen hun schoolloopbaan weer op de rails krijgen. Met een programma op maat, inclusief intensieve begeleiding wordt iedere leerling begeleid naar een school, een diploma of een andere passende bestemming. Vanaf het schooljaar 2018-2019 heeft het OPDC ervoor gekozen te werken vanuit een bijgestelde visie, waarin de focus ligt op het vergroten van de leer- en veerkracht van leerlingen, individuele leer- en ontwikkeldoelen van de leerling en het OPDC als onderdeel van een sluitende ketenaanpak rondom de leerling. Door de ketenaanpak is de verbinding en samenwerking tussen onderwijs en jeugdzorg op het OPDC versterkt. Ook de OPDC-experts (sinds 2016) vormen in die ketenaanpak een belangrijke rol.

In het Koersplan 2021-2024 geeft het OPDC aan dat er een nieuwe fase aanbreekt waarbij het OPDC zich gaat herbezinnen op de koers, visie en haar positionering in het onderwijs. De herbezinning is mede ingegeven door landelijke ontwikkelingen zoals het streven naar inclusief of inclusiever onderwijs op de VO-scholen zelf, waardoor er minder leerlingen worden doorverwezen naar het OPDC.

Uitgangspunt voor de werkgroep die de doorontwikkeling van het OPDC onderzoekt, is dat het belang van de kwetsbare leerlingen altijd voorop staat. De werkgroep heeft als opdracht om scenario's te verkennen en deze uit te werken op de gevolgen voor leerlingen, personeel en rechtspositie, financiën, gebouwen en dekkend netwerk van voorzieningen binnen het samenwerkingsverband en in de regio. De werkgroep moet op grond van dit onderzoek uiterlijk in juni 2023 komen tot een advies aan de directeur-bestuurder. Besluitvorming vindt plaats in de Algemene Ledenvergadering (ALV).

Conclusie

In onderstaande tabellen staan de oordelen samengevat, gevolgd door een toelichting.

Wij beoordelen de kwaliteit op de standaarden OP2 Zicht op ontwikkeling en begeleiding, OP3 Pedagogisch-didactisch handelen, VS1 Veiligheid, SKA1 Visie, ambities en doelen, SKA2 Uitvoering en kwaliteitscultuur en SKA3 Evaluatie, verantwoording en dialoog als Voldoende. Het bestuur ontvangt wel enkele herstelopdrachten bij de SKA-standaarden, omdat het op een aantal onderdelen (bevoegdheden docenten en maximale verblijfsduur leerlingen) niet voldoet aan de wettelijke vereisten.

3.1. Onderwijsproces

KWALITEITSGBIED ONDERWIJSPROCES	O	V	G
OP2 Zicht op ontwikkeling en begeleiding		●	
OP3 Pedagogisch-didactisch handelen		●	

OP2 Zicht op ontwikkeling en begeleiding

De kwaliteit op de standaard OP2 Zicht op ontwikkeling en begeleiding beoordelen wij als Voldoende. Het OPDC volgt de ontwikkeling van leerlingen en biedt waar nodig passende begeleiding en extra ondersteuning.

Alle leerlingen op het OPDC zijn zodra ze op het OPDC beginnen in het bezit van een ontwikkelingsperspectief (OPP) dat aan de wettelijke vereisten voldoet. Het OPP wordt in principe door de moederschool of school van herkomst opgesteld. In de praktijk wordt het OPP daarna door het OPDC verder op maat gemaakt en aangevuld met relevante informatie, onder andere gegevens van methode-onafhankelijke taal- en rekentoetsen. Het OPDC werkt vanuit een actueel OPP waarbij het integratief beeld leidend is voor het handelingsgericht werken van docenten. Het OPP wordt geregeld tussentijds geëvalueerd en deze evaluaties kunnen leiden tot bijstelling van het handelen door het OPDC, alles gericht op het bereiken van de doelen van de leerling in het ontwikkelingsperspectief.

Wij stellen vast dat alle leerlingen in beeld zijn en vanuit de basisaanpak op het OPDC goed begeleid worden. Iedere leerling heeft een mentor die een belangrijke rol speelt in de ondersteuning en begeleiding van zijn leerlingen. Elke dag begint met een dagstart en de dag wordt afgesloten met een debriefing. Tijdens die momenten bespreken leraren bijzonderheden en hoe ze op die dag rekening kunnen houden met de leerlingen. Eens in de vijf weken vindt een gesprek plaats met de leerling, waarbij de mentor, teamleider en orthopedagoog aanwezig zijn. In dat gesprek wordt de voortgang besproken op basis van alle relevante verzamelde data en informatie.

Dit kan heel breed zijn, afhankelijk van de uitgevoerde interventies in de afgelopen vijf weken. Verder worden leerlingen besproken tijdens een trajectbespreking (5x per jaar), OPP-gesprekken (3x per jaar) met ouders, leerling en mentor en de klassenbesprekingen, waarbij alle docenten aanwezig zijn die lesgeven aan de betreffende klas. Relevante informatie wordt vastgelegd in het leerlingendossier. Vanwege het feit dat leerlingen op het OPDC door een stapeling van problematiek (internaliserend of externaliserend gedrag) intensief begeleid worden in hun ontwikkeling, werkt het OPDC nauw samen met externe kernpartners die ook betrokken zijn bij het multidisciplinaire overleg.

OP3 Pedagogisch-didactisch handelen

Wij beoordelen de standaard OP3 als voldoende. Het pedagogisch-didactisch handelen van de leraren stelt leerlingen in staat om te leren en zich te ontwikkelen.

Op basis van de geobserveerde lessen stellen wij vast dat de kwaliteit van de lessen in orde is. De lessen kenmerken zich door een heldere structuur en lesopbouw, een rustige werksfeer en actieve betrokkenheid van leerlingen. Leerlingen mogen geen mobieltjes in de klas hebben. Dit is voor iedereen duidelijk en het is bevorderlijk voor de rust in de klas.

De school heeft de klassen ingedeeld op basis van de soort problematiek van de leerlingen: internaliserend of externaliserend. Dit onderscheid is een goede basis om differentiatie in de klas vorm te geven. We hebben in enkele lessen gezien dat docenten in hun pedagogisch-didactische aanpak in staat zijn hun lessen af te stemmen op verschillen tussen leerlingen, bijvoorbeeld door het geven van een verlengde instructie of het hanteren van een carrousel model in de I-klassen (leerlingen met internaliserende problematiek).

Het onderwijsaanbod van de moederschool is niet altijd aanwezig

Het OPDC moet met de moederscholen duidelijke afspraken maken over het aanleveren van lesmateriaal, de moederscholen zijn hiervoor verantwoordelijk. In de praktijk zien wij dat docenten het juist fijn vinden dat zij zelf het aanbod verzorgen, omdat het anders meer werk voor de docenten betekent. Volgens docenten is het tijdrovend en lastig om per school, per leerjaar en per leerling te differentiëren als de docent uit moet gaan van het aangeleverde lesmateriaal, helemaal indien er meerdere vakken aan de klas gegeven worden door de docent.

Hoewel wij het probleem herkennen, is het een wettelijke verplichting dat de moederschool het opdc voorziet van het onderwijsaanbod (inclusief toetsmateriaal) voor de leerling die onderwijs tijdelijk volgt op het opdc. Het bestuur krijgt hiervoor een herstelopdracht (artikel 40a WPO en artikel 3.1 Inrichtingsbesluit WPO, artikel 2.44 WVO 2020 en 2.49 Uitvoeringsbesluit WVO 2020)

In de uitwerking van de scenario's over de toekomst van het OPDC kan dit aspect ook meegenomen worden.

Burgerschapsonderwijs is een wettelijke taak voor scholen in het funderend onderwijs. We zien dat het OPDC, als onderdeel van het methodisch en cyclisch werken aan een pedagogisch veilig klimaat vanaf schooljaar 2023-2024 lessen burgerschap en omgangskunde wil uitvoeren. Ook hierbij geldt dat het aanbod voor burgerschapsonderwijs afgestemd moet worden met de moederscholen.

3.2. Veiligheid en schoolklimaat

VEILIGHEID EN SCHOOLKLIMAAT	O	V	G
VS1 Veiligheid		●	

VS1 Veiligheid

De kwaliteit op de standaard VS1 Veiligheid beoordelen wij als Voldoende.

Het OPDC heeft een veiligheidsplan en monitort de veiligheidsbeleving. Uit ons onderzoek blijkt dat het OPDC in voldoende mate zorgt voor een veilige omgeving voor de leerlingen. De leerlingen voelen zich gezien en veilig op het OPDC en weten waar ze hulp kunnen krijgen in eventuele situaties van onveiligheid. De leerlingen geven aan dat pesten niet voorkomt. Wel vinden ze dat het OPDC, als zich een conflict heeft voorgedaan, hierover beter kan communiceren naar leerlingen toe. Dan merken zij dat het wordt gesignaleerd en wordt afgehandeld.

Het OPDC heeft een veiligheidsbeleid waarin uitvoerig beschreven staat op welke wijze zij inhoud geeft aan preventief en curatief beleid voor de fysieke en sociale veiligheid. Ook is aangegeven wie de anti-pest coördinator op het OPDC is.

Als onderdeel van schoolklimaat en veiligheid hanteert de school de PBS-aanpak: Positive Behavior Support. Met deze aanpak wil het OPDC leerlingen het vertrouwen in eigen kunnen teruggeven, vanuit een veilige leeromgeving. De nadruk ligt op preventie, belonen van gewenst gedrag, intensief mentoraat en de aandacht voor groepsdynamiek en het samen leren. Deze methodiek is zichtbaar in de klassen (posters met afspraken, duimpjes), maar het is de vraag in hoeverre het OPDC actief doorgaat met PBS nu de certificering hiervan is afgelopen. Naast PBS heeft de school de methode ZO! ingevoerd, bedoeld om het ontwikkelingsniveau van een leerling op het gebied van zelfregulatie in kaart te brengen. Verder spelen jongerenwerkers een rol in het veiligheidsbeleid. In de pauzes organiseren zij activiteiten met en voor leerlingen en signaleren mogelijke spanningen of opspelende conflicten.

3.3. Sturen, kwaliteitszorg en ambitie

STUREN, KWALITEITSZORG EN AMBITIE	O	V	G
SKA1 Visie, ambities en doelen		●	
SKA2 Uitvoering en kwaliteitscultuur		●	
SKA3 Evaluatie, verantwoording en dialoog		●	

SKA1 Visie, ambities en doelen

Wij beoordelen de kwaliteit op de standaard SKA1 Visie, ambities en doelen als Voldoende.

Het OPDC hanteert een systeem voor kwaliteitszorg op basis waarvan het bestuur van het samenwerkingsverband zicht heeft op de bereikte resultaten. Op basis van verzamelde data stuurt het bestuur van het samenwerkingsverband op de geformuleerde doelen, het onderwijskundig beleid en de resultaten.

Het OPDC werkt vanuit een Koersplan dat mede is opgesteld op basis van een sterkte-zwakke analyse. In dit Koersplan geeft het OPDC aan wat haar visie en ambitie is om de kwaliteit van het onderwijs te borgen en te verbeteren. Kansen en bedreigingen zijn in beeld gebracht en vertaald naar ambities voor de periode 2021-2024. De ambities zijn per thema uitgewerkt in doelen en activiteiten op het niveau van het kernproces zelf (het thema), de organisatie, medewerkers en partners/ouders.

SKA2 Uitvoering en kwaliteitscultuur

Wij beoordelen de kwaliteit op de standaard SKA2 Uitvoering en kwaliteitscultuur als Voldoende, maar geven wel herstelopdrachten voor de bevoegdheden van docenten en de verblijfsduur van leerlingen.

Het OPDC realiseert de doelen voor goed onderwijs, die voortkomen uit de visie en ambities van het Ondersteuningsplan binnen het samenwerkingsverband en het eigen Koersplan. Bij het opstellen van het Koersplan zijn de medewerkers intensief betrokken geweest. De schoolleiding zorgt verder voor een professionele en veilige leer- en verbetercultuur in de school. Indien medewerkers van het OPDC een scholing willen volgen dan wordt dit gefaciliteerd.

Het OPDC heeft met de vo-scholen duidelijke afspraken gemaakt over de examens en de PTA's die op het OPDC worden afgenomen. De afspraken zijn vastgelegd in examenreglement en de uitvoering hiervan wordt zorgvuldig bewaakt. Leerlingen die examen doen staan ingeschreven bij twee reguliere vo-scholen en volgen een maatwerk PTA. Dit is afgestemd met de toeleverende school.

Binnen de kwaliteitscultuur geven de leiding van het OPDC en het onderwijspersoneel samen uitvoering aan het stelsel van kwaliteitszorg, zodat het OPDC als geheel gericht werkt aan het bereiken van de onderwijskundige doelen. Basisteams krijgen bewust veel professionele ruimte en zijn samen verantwoordelijk voor hun groep leerlingen en de realisatie van onderwijskundig beleid. Waar nodig stuurt de leiding tussentijds bij.

Tijdens het onderzoek hebben wij vastgesteld dat niet alle docenten bevoegd zijn voor de vakken waarin zij lesgeven. Als de verblijfsduur van leerlingen langer is dan drie maanden – en dat gaat voor de meeste leerlingen op - moeten ze les krijgen van bevoegde docenten. Het bestuur ontvangt hiervoor een herstelopdracht omdat het niet voldoet aan de huidige wet en regelgeving (artikel 3 en 32 WVO).

Het bestuur ontvangt verder een herstelopdracht voor het overschrijden van de maximale verblijfsduur (2 jaar) van enkele leerlingen op het OPDC. Wettelijk is bepaald dat voor het voortgezet onderwijs de maximale verblijfsduur in het OPDC twee jaar is (artikel 2.50, Uitvoeringsbesluit WVO 2020)

SKA3 Evaluatie, verantwoording en dialoog

Wij beoordelen de kwaliteit op deze standaard als Voldoende.

Het OPDC werkt vanuit een kwaliteitskalender om periodiek analyses en (tussen)evaluaties te maken over de voortgang van de doelen in het Koersplan. De verzamelde gegevens en andere data worden actief besproken met belanghebbenden zoals bestuur samenwerkingsverband, het ondersteuningsmanagementteam (OMT), toeleverende scholen en jeugdhulpverlening. De verzamelde data van het OPDC worden vervolgens door het bestuur van het samenwerkingsverband gebruikt om zich te kunnen verantwoorden over de behaalde resultaten van het OPDC. Het OPDC kan de kwaliteitszorg nog verdiepen door bijvoorbeeld informatie uit het incidenteregister te benutten of de kwalitatieve data uit de opp's. Door deze informatie ook te verwerken in het stelsel van kwaliteitszorg, krijgt het bestuur een verdiepend zicht op wat nodig is op niveau van het opdc en van het dekkend netwerk.

Uit het onderzoek komt naar voren dat in het kader van verwachtingsmanagement in de dialoog met de basisscholen geïntensiveerd kan worden. Duidelijk moet zijn dat het OPDC geen school is, maar een tijdelijke tussenvoorziening. Voorkomen moet worden dat de basisscholen te makkelijk leerlingen aanmelden voor het OPDC.

4. Resultaten verificatie-activiteiten

Wij hebben verificatie-activiteiten uitgevoerd op een viertal scholen uit het samenwerkingsverband. Tijdens verificatie-activiteiten gaan we na of scholen de afspraken uit het ondersteuningsplan nakomen. We verwachten van het bestuur van het samenwerkingsverband dat het zicht heeft op deze uitvoering in de praktijk en dat het hierop stuurt.

We zijn deze afspraken nagegaan op de volgende scholen voor voortgezet onderwijs:

- St. Bonifatius College (02UE|00)
- VOLT! Toekomstmakers (24TR|05)
- Amadeus Lyceum (00RO|00)
- Trajectum College (24TJ|00)

We hebben met de scholen gesproken over onderstaande thema's gebaseerd op afspraken uit het ondersteuningsplan 2022-2026:

- Basisondersteuning
- Schoolondersteuningsprofiel (sop)
- Ontwikkelingsperspectief (opp)
- Begeleiders passend onderwijs

Conclusie

Wij stellen vast dat de scholen de gemaakte afspraken tussen het samenwerkingsverband en de scholen nakomen, maar dat er tevens verschillen zijn in de manier waarop scholen die afspraken vorm en inhoud geven. Op zich is dit te verklaren omdat de afspraken in het Ondersteuningsplan 2022-2026 vrij breed zijn geformuleerd, elke school een andere leerlingenpopulatie heeft en een andere schoolontwikkeling doormaakt. Het format dat de scholen gebruiken voor het opstellen en beschrijven van hun schoolondersteuningsprofiel geeft het samenwerkingsverband de mogelijkheid om de ontwikkeling van passend onderwijs op de scholen en het naleven van de gemaakte afspraken jaarlijks te monitoren en te evalueren. Op basis van de beschikbare data kan het samenwerkingsverband, indien nodig, het beleid bijstellen.

Een aandachtspunt is om de begrippen Schoolondersteuningsplan en Schoolondersteuningsprofiel te verduidelijken en consequent te hanteren in de documenten over passend onderwijs. Hierover bestaat, net als vier jaar geleden, nog steeds verwarring. Een ander aandachtspunt heeft betrekking op de werkwijze rondom ontwikkelingsplanperspectieven (OPP's). Het is belangrijk dat Sterk VO samen met de scholen nog eens kritisch kijkt naar de afspraak voor wie een OPP opgesteld moet worden. Daarbij kan er scherper gekeken worden naar de grens tussen basisondersteuning, lichte ondersteuning en extra ondersteuning en in hoeverre het zinvol is een

OPP op te stellen voor leerlingen die een overstap maken van de ene reguliere vo school naar de andere reguliere vo school. Verder moeten de OPP's concretere handelingsadviezen bevatten en moeten ze in het Register Onderwijsdeelnemers (ROD) worden geregistreerd.

We lichten hieronder onze bevindingen over de onderzochte thema's toe.

Thema: Basisondersteuning

Het samenwerkingsverband heeft in het ondersteuningsplan 2022-2026 de basisondersteuning binnen vijf afspraken vastgelegd:

- De school heeft samen met leerling, ouders en ondersteuners zicht op de leerontwikkeling van alle leerlingen en legt deze vast.
- De school heeft een deskundig team dat opbrengstgericht, handelingsgericht en cyclisch werkt.
- De school heeft een positief pedagogisch klimaat en is fysiek en sociaal veilig voor leerlingen en team.
- De school zorgt voor een ononderbroken schoolloopbaan voor iedere leerling en passende begeleiding bij iedere overstap.
- De school biedt effectieve ondersteuning en werkt hierin samen met (kern)partners.

Bevindingen:

Van de vijf afspraken voor de basisondersteuning hebben we met name afspraak 2 en 5 onderzocht. We zien op de bezochte scholen terug dat de ondersteuningsstructuur helder en duidelijk is beschreven. Niet alleen zijn op de scholen interne ondersteuningsstructuren ingericht, maar ook maken kernpartners deel uit van de hele kernparteraanpak om leerlingen die (extra) ondersteuning nodig hebben te helpen. We zien op de scholen dat de rol van de begeleider passend onderwijs zichtbaar is en wordt gewaardeerd. We zien dat de inzet van andere (kern)partners afhankelijk is van de kenmerken van de leerlingenpopulatie. Dit is een logische ontwikkeling. Een school die bijvoorbeeld te maken heeft met hoogbegaafden problematiek heeft andere externe ondersteuning ingeschakeld dan een school met leerlingen met geheel andere problematiek. De inzet van OPDC-experts is op drie van de vier bezochte scholen minder aan de orde. De reden hiervoor is dat op die scholen weinig tot geen verwijzingen naar of terugplaatsingen vanuit het OPDC plaatsvinden.

De mate waarin het (ondersteunings)team opbrengstgericht, handelingsgericht en cyclisch werkt verschilt per school en is afhankelijk van de fase waarin de schoolontwikkeling zich bevindt. Tijdens de schoolbezoeken is gebleken dat op alle scholen leerlingen goed in beeld zijn. Alle scholen zijn bezig om de kwaliteit van de leerlingbespreking naar een hoger niveau te tillen, bijvoorbeeld door de inzet van teammeetings, trajectbesprekingen, klassencheck, driehoeks- gesprekken enzovoorts. We hebben op de vier scholen mooie voorbeelden hiervan gezien, maar ook gehoord waar scholen zelf nog minder tevreden over zijn en wat ze willen verbeteren. Een

van de aandachtspunten is de registratie van (relevante) informatie in het leerlingvolgsysteem. Wat leg je wel en niet vast en hoe zorg je er vervolgens voor dat die informatie over leerlingen ook de docenten bereikt? Scholen hebben hier verschillende oplossingen voor gevonden, wat informatieoverdracht tussen scholen onderling en met kernpartners lastig maakt. Dat geldt ook voor het doorlopen van een cyclische aanpak van de zorg en ondersteuning, dit kan op enkele scholen meer aandacht krijgen.

Thema: Schoolondersteuningsprofiel (SOP)

Het samenwerkingsverband heeft in het ondersteuningsplan 2022-2026 de basisondersteuning binnen vijf afspraken vastgelegd, hiervan hebben we de volgende onderzocht:

- De school beschrijft in het Schoolondersteuningsplan hoe de ondersteuningstructuur op school en in de klas is ingericht, hoe de ondersteuningsroute binnen de school loopt, wie hierin welke rol heeft, met welke (kern)partners wordt samengewerkt, hoe cyclisch wordt gewerkt en wat jaarlijks op grond van analyse aan verbeteracties wordt ingezet.
- De school voegt bij het Schoolondersteuningsplan een inzichtelijke begroting die aansluit bij de uit de analyse voortgekomen prioriteiten en waaruit blijkt dat de middelen worden ingezet ten behoeve van passend onderwijs voor iedere leerling en een goed functionerende ondersteuningsstructuur. De verantwoording van de middelen gaat mee in de jaarrekening van het betreffende bestuur.
- Het Schoolondersteuningsplan wordt tenminste jaarlijks geëvalueerd met de kernpartners en tussentijds in het monitorgesprek met het samenwerkingsverband.

Bevindingen:

Scholen beschrijven in hun SOP welke ondersteuning zij bieden en hoe ze die organiseren. Als we bekijken of de scholen ook duidelijk de grenzen van de ondersteuning aangeven in hun SOP dan stellen we vast dat dit duidelijker kan. Nu lezen we vooral wat ze wel doen en kunnen, maar minder over wanneer de school handelingsverlegen wordt.

De standaard voor de basisondersteuning is verwerkt in de tool (van Perspectief Op School) die scholen hiervoor gebruiken. De SOP's worden jaarlijks voor 1 februari door de school bij het bestuur van de school ingeleverd. Het bestuur deelt de SOP's voor 15 februari met het samenwerkingsverband.

Iedere vo-school heeft (financiële) ruimte en mogelijkheden om leerlingen te ondersteunen.

De verdeling van de middelen passend onderwijs op scholen is gebaseerd op het leerlingenaantal. Scholen vullen deze vaak aan met bekostiging vanuit de eigen lumpsum.

De SOP's bevatten vrijwel allemaal een begroting en dat maakt het inzichtelijk hoe en waaraan de middelen voor de basisondersteuning

worden ingezet. Voor de inzet van de middelen heeft Sterk VO drie waarborgen geformuleerd, te weten: op het niveau van de leerling (1), de school (2) en het samenwerkingsverband (3). De waarborgen zijn uitgewerkt in 13 aandachtspunten of afspraken. Deze manier van werken geeft scholen ruimte om aan te sluiten bij de behoeften van hun leerlingen en docenten.

De SOP's van de scholen zijn opgebouwd volgens een vast format en geven duidelijk aan hoe de school passend onderwijs vorm en inhoud geeft, wat de ondersteuningsmogelijkheden van de school zijn en hoe de ondersteuning op school is georganiseerd. Dit biedt ruimte om per school eigen keuzes te maken, echter draagt niet altijd bij aan het realiseren van de ambities uit het ondersteuningsplan. Het samenwerkingsverband kan bij het maken van keuzes scholen ertoe aanzetten deze te verbinden met deze ambities. Dan draagt iedere school bij aan het gezamenlijk realiseren van de ambities. Tijdens de bezoeken geven scholen aan dat er een jaarlijkse evaluatie van het SOP met scholen en kernpartners plaatsvindt. De evaluatie heeft betrekking op de vijf afspraken van de basisondersteuning. De mate waarin de school aangeeft tevreden te zijn over het behaalde resultaat of de ingezette ontwikkeling varieert. Dit is begrijpelijk omdat de beoordeling niet is gebaseerd op harde criteria of objectieve maatstaven. Opvallend is dat op één van de vier bezochte scholen niet alle vijf speerpunten zijn beoordeeld, maar slechts drie speerpunten. Een ander opvallend gegeven is het feit dat de (zelf)evaluatie maar smal is uitgevoerd. Meestal waren hier alleen de coördinator passend onderwijs en de begeleider passend onderwijs of een kernpartner bij betrokken. Het is aan te bevelen om bij een volgende evaluatie de evaluatie breder te trekken door ook docenten hierbij te betrekken, juist omdat zij in de dagelijkse praktijk passend onderwijs moeten vormgeven op school en in de klas. Verder merken wij op dat niet alle SOP's makkelijk te vinden zijn op de website van de school of daar zelfs ontbreekt. Het is voor ouders die op zoek zijn naar een passende school voor hun zoon of dochter belangrijk dat zij kunnen zien of de beoogde school in staat is de extra ondersteuning te bieden die voor hun kind nodig is of dat ze een andere school moeten zoeken.

Thema Ontwikkelingsperspectief (OPP)

In de gesprekken op de scholen over het werken met OPP's valt op dat er verschillen zijn in de wijze waarop scholen hiermee omgaan.

- Ten eerste zien wij dat het OPP-format die scholen hanteren per school verschilt. Sterk VO heeft een online-OPP-format beschikbaar gesteld voor de scholen, maar dat format is volgens de meeste scholen niet echt gebruiksvriendelijk, waardoor scholen ervoor kiezen een ander format te hanteren.
- Ten tweede zien wij dat scholen heel divers omgaan met het criterium dat een OPP alleen opgesteld hoeft te worden indien leerlingen voor extra ondersteuning in aanmerking komen. Tot vorig schooljaar waren er twee scholen (van de vier bezochte

scholen) die voor alle leerlingen een OPP maakten, nu is er nog één school die ontwikkelingsperspectieven opstelt voor leerlingen waarbij volstaan kan worden met basisondersteuning. Daardoor zijn er op die school veel leerlingen met een ontwikkelingsperspectief. Het is de vraag of dit wenselijk is. De administratieve belasting die dit met zich meebrengt, kan ten koste gaan van de kwaliteit van de ontwikkelingsperspectieven, en ook ontnemt het grote aantal ontwikkelingsperspectieven het zicht op het daadwerkelijk aantal leerlingen dat extra ondersteuning behoeft.

- Ten derde is ons opgevallen dat op een enkele school de docent of mentor zelf een OPP moet opstellen, in andere scholen wordt op eigen initiatief gewerkt met een groepsplan. Hierdoor is het voor andere vakdocenten eenvoudiger per groep de extra ondersteuning aan te bieden. Het samenwerkingsverband kan scholen stimuleren het werken met groepsplannen verder te ontwikkelen en docenten te faciliteren. Dat draagt dan bij aan het ontstaan van eigenaarschap.
- Als vierde punt merken wij op dat het beleid van het samenwerkingsverband (afspraken 5 en 6) om alle leerlingen die overstappen naar een andere school te voorzien van een OPP. Dit is wettelijk gezien niet noodzakelijk en verhoogt de administratieve last bij scholen.
- Tot slot stellen wij vast dat niet alle scholen de OPP's in het Register Onderwijsdeelnemers (ROD) registreren.

De OPP's die wij op de bezoeken hebben gezien voldoen verder wel aan de wettelijke vereisten. Als we echter kijken naar de vertaling van het handelingsdeel in het OPP naar de docent in de klas, dan valt op dat de meeste scholen hier nog een kwaliteitsslag in moeten maken. Uit de gesprekken blijkt dat het handelingsgericht werken op basis van concrete handelingsadviezen in het OPP nog verbeterd kan worden. Dit kan alleen indien er meer concrete handelingsadviezen worden geformuleerd. In de gesprekken met docenten en ondersteuningsfunctionarissen is ook gesproken over het maken van groepshandelingsplannen. Hierin kunnen afspraken over leerlingen die extra aandacht nodig hebben, op basis van lichte- of extra ondersteuning, kort worden opgenomen. Docenten kunnen vervolgens in hun lesvoorbereiding hier rekening mee houden.

Thema: Begeleiders passend onderwijs (BPO)

Iedere school heeft een vaste BPO'er die enkele uren per week beschikbaar is op school. Scholen geven aan dat ze tevreden zijn over de inzet en zichtbaarheid van de begeleider passend onderwijs. De BPO'er levert een actieve bijdrage aan de ontwikkeling en begeleiding van leerlingen die (extra) ondersteuning nodig hebben en ondersteunt het ondersteuningsteam bij het bieden van passend onderwijs op school. Ook als er een arrangement of een toelaatbaarheidsverklaring geregeld moet worden, kan de BPO'er hiervoor ingeschakeld worden.

De BPO'ers zijn op alle scholen betrokken bij de jaarlijkse evaluatie en monitoring van de doelen en activiteiten in het SOP. Doordat de BPO'ers periodiek bijeenkomen en de informatie bespreken met het managementteam van Sterk VO, krijgt het samenwerkingsverband een goed beeld hoe de uitvoering van passend onderwijs op basis van de afspraken in het Ondersteuningsplan 2022-2026 op de scholen verloopt.

5. Reactie van het bestuur

Hieronder geeft het bestuur aan op welke wijze het de bevindingen uit het onderzoek betreft bij de verdere ontwikkeling van het samenwerkingsverband en de bestuurlijke kwaliteitszorg.

Het bestuur is blij met de waardering die de Inspectie in het rapport uitsprekt in de richting van het samenwerkingsverband.

Het samenwerkingsverband heeft als ambitie om voor elke leerling een ononderbroken schoolloopbaan te realiseren, met ondersteuning waar nodig. Daarvoor ziet het samenwerkingsverband het als essentieel om dicht aan te sluiten bij de scholen en nauw samen te werken met de partners vanuit de gemeenten en het jeugddomein. We willen een betrouwbare partner zijn met kundige en betrokken professionals. En met alle betrokkenen streven we ernaar om onszelf telkens te verbeteren.

Het bestuur is er trots op dat juist deze punten genoemd worden door de inspectie bij wat goed gaat. Over de aansluiting met scholen geeft de inspectie aan dat 'het eigenaarschap binnen het samenwerkingsverband voel- en zichtbaar is binnen scholen, schoolbesturen en bij de kernpartners. Hierdoor draagt ieder vanuit zijn rol en positie bij.' Ook geeft de inspectie aan dat 'er een leer- en verbetercultuur is ontstaan; het in ontwikkeling blijven hoort hier van nature bij.'

In het bijzonder zijn we trots op het oordeel 'goed' voor de regionale samenwerking. Vanaf de start van passend onderwijs is door het samenwerkingsverband intensief samengewerkt met de partners op het jeugdterrein in Utrecht en Stichtse Vecht, met de kernpartner als de basis. De Inspectie schrijft hierover: 'het samenwerkingsverband realiseert hierdoor de eigen ambitie dat passende ondersteuning op school ook aansluit bij de totale leefwereld van de leerling'. Dat compliment is voor zowel het samenwerkingsverband als alle partners waar Sterk VO mee samenwerkt.

Tegelijkertijd willen we verder verbeteren. We zijn trots op wat we bereiken voor leerlingen, maar vinden ook dat het nog beter kan. Een groot deel van de verbetermogelijkheden die de Inspectie benoemt, sluit aan bij de ambities die Sterk VO voor zichzelf heeft geformuleerd. Dat geldt bijvoorbeeld voor het investeren in data, voor het verder ontwikkelen van het OPDC tot 'arrangement' in samenwerking met de VO-scholen, en voor de financiële verantwoording in het SOP en het OPP. We gaan verder met de ingezette lijn en zien het oordeel van de inspectie als een waardevolle aanvulling, en op onderdelen ook als aanscherping waar we in onze verbeteringslag van profiteren.

Speciale vermelding verdient het OPDC. De inspectie kent het OPDC een voldoende toe en schrijft dat het OPDC de doelen voor goed onderwijs realiseert. In de mondelinge toelichting waren we geraakt

door de opmerking van de inspecteur dat ‘het hier echt draait om de leerlingen’. Dat geeft erkenning aan de inzet en resultaten van de professionals op het OPDC. De inspectie geeft vanuit het wettelijk kader drie herstelopdrachten. Deze betreffen de termijn, de bevoegdheidseisen voor docenten, en de aanlevering van het onderwijsaanbod aan het OPDC vanuit de moederscholen. Het bestuur heeft in 2022 geconstateerd dat het aantal leerlingen afgelopen jaren gestaag is teruggelopen, met verschillende oorzaken. Deze ontwikkeling zet druk op de organisatie van het onderwijs. De inspectie geeft aan dat voor elk vak een voor dat vak bevoegde docent moet staan. Het OPDC is er afgelopen jaren in geslaagd om voor alle lessen een VO-bevoegde en bekwame docent te hebben. In een aantal gevallen waren dit docenten die bevoegd waren voor een ander vak. In die situaties was er een voor dat vak bevoegde docent betrokken bij de voorbereiding. Op de termijn van maximaal 2 jaar verblijf, heeft de directie van het OPDC afgelopen jaren actief gestuurd. Daarbij lag de eerste verantwoordelijkheid bij het belang van de leerling; in enkele gevallen is daarom bewust een uitzondering gemaakt. Het bestuur heeft in 2022 geconstateerd dat de terugloop in leerlingaantal de mogelijkheden om een breed onderwijsaanbod neer te zetten zodanig ingewikkeld maakt, dat een herbezinning op de koers noodzakelijk is. De wettelijke vereisten die de inspectie benoemt in het rapport, vormen randvoorwaarden voor de scenario’s in onze toekomstverkenning.

Tot slot wil het bestuur graag ingaan op het oordeel van de inspectie ten aanzien van de bezetting in de ondersteuningsplanraad en de suggestie van de inspectie om het aantal zetels terug te brengen. De inspectie constateert dat de OPR niet ‘compleet en evenwichtig is’, en legt een relatie tussen de bezetting van het aantal zetels en de kwaliteit. Het bestuur kijkt hier genuanceerder naar. De OPR van Sterk VO heeft een groot aantal beschikbare stoelen, omdat het bestuur en de OPR van Sterk VO van mening zijn dat het belangrijk is dat betrokken ouders en medewerkers vanuit verschillende scholen – met elk verschillende contexten en perspectieven - de mogelijkheid hebben om deel te nemen aan de OPR. Een diverse vertegenwoordiging verrijkt de klankbordfunctie die de OPR richting het bestuur heeft. Een kleiner aantal zetels maakt de OPR sneller compleet, maar niet noodzakelijkerwijs meer evenwichtig. Het bestuur blijft zich volop inzetten voor de bezetting van de OPR, en constateert dat uiteindelijk het belangrijkste is dat de OPR kwalitatief goed functioneert, kritisch is en actief betrokken.

Inspectie van het Onderwijs
Postbus 2730, 3500 GS Utrecht
T-algemeen 088 6696000
T-loket (voor vragen) 088 6696060

